ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027897	Paseo das Pontes	Coruña (A)	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
INA	Industrias alimentarias	CSINA02	Procesos e calidade na industria alimentaria	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0473	Empresa e iniciativa emprendedora	2024/2025	3	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	M. ANTONIA PEREZ IGLESIAS
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desenvolver a propia iniciativa no ámbito empresarial, tanto cara ao autoemprego como cara á asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta allea.

A formación do módulo contribúe a alcanzar

Os obxectivos xerais:
n) Identificar as oportunidades que ofrece a realidade socioeconómica da zona, e analizar as posibilidades de éxito propias e alleas, para manter un espírito emprendedor ao longo da vida.
r) Identificar e valorar as oportunidades de aprendizaxe e a súa relación co mundo laboral, analizando as ofertas e as demandas do mercado para manter unha cultura de actualización e innovación.
s) Recoñecer as oportunidades de negocio, identificando e analizando demandas do mercado, para crear e xestionar unha pequena empresa

As competencias profesionais, persoais e sociais:
q) Xestionar a propia carreira profesional analizando as oportunidades de emprego, de autoemprego e de aprendizaxe.
r) Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando un estudo de viabilidade de produtos, de planificación da produción e de comercialización.
s) Participar activamente na vida económica, social e cultural, cunha actitude crítica e responsable.

establecidos no Decreto 119/2011, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en procesos e calidade na industria alimentaria.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:
- Manexo das fontes de información sobre o sector das empresas da industria alimentaria., incluíndo a análise dos procesos de innovación sectorial en marcha.
- Realización de casos e dinámicas de grupo que permitan comprender e valorar as actitudes das persoas emprendedoras e axustar a súa necesidade ao sector da industria alimentaria.
- Utilización de programas de xestión administrativa e financeira para pequenas e medianas empresas do sector.
- A realización dun proxecto empresarial relacionado coa actividade da industria alimentaria, composto por un plan de empresa e un plan financeiro e que inclúa todas as facetas de posta en marcha dun negocio.
O plan de empresa incluirá os seguintes aspectos: maduración da idea de negocio, localización, organización da produción e dos recursos, xustificación da súa responsabilidade social, plan de márketing, elección da forma xurídica, trámites administrativos, e axudas e subvencións.
O plan financeiro ha incluír o plan de tesouraría, a conta de resultados previsional e o balance previsional, así como a análise da súa viabilidade económica e financeira.

É aconsellable que o proxecto empresarial se vaia realizando conforme se desenvolvan os contidos relacionados nos resultados de aprendizaxe.

O correcto desenvolvemento deste módulo esixe a disposición de medios informáticos con conexión a internet e que polo menos dúas sesións de traballo sexan consecutivas.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe			
					47300			
					RA 1	RA 2	RA 3	RA 4
1	A iniciativa emprendedora e a empresa	Valórase a iniciativa empresarial como fonte de creación de emprego e benestar social. Analizaremos o concepto de empresario e habilidades emprendedoras e definirase unha idea de negocio como punto de partida para a elaboración do plan de empresa	7	15	X			
2	Deseño do modelo de negocio	Describimos e analizamos os elementos da contorna xeral e específica da empresa e a súa localización.	24	40		X		
3	Formas xurídicas e constitución da empresa	Analizamos as distintas formas xurídicas da empresa e o seu proceso de posta en marcha	6	10			X	
4	Inversión, financiación e administración da empresa	Estudamos as necesidades de financiamento e posibles fontes. Realizamos a análise contable, financeiro e administrativo da empresa	16	35				X
		Total:	53					

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora e a empresa	7

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Analizar o concepto de emprendedor empresarial e as súas características definitorias 1.2 Analizar e valorar o concepto de cultura emprendedora no ámbito da empresa	1	Emprendedores, empresa e innovación	3,0
2.1 Formular e comunicar a idea de negocio como punto de partida para o plan de empresa	2	A idea emprendedora	4,0
		TOTAL	**7**

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.	• LC.1 - Tarefas de clase	N	3
CA1.2 Analizouse o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.	• LC.2 - Tarefas de clase	N	5
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.	• LC.3 - Tarefas de clase	N	5
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da industria alimentaria.	• PE.1 - Tarefas de clase	S	25
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.	• LC.4 - Plan de empresa	N	5
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.	• LC.5 - Plan de empresa	N	5
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da xestión de procesos de elaboración de produtos alimentarios, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.	• TO.1 - Rúbrica plan de empresa	S	50
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.	• LC.6 - Plan de empresa	N	2
		TOTAL	**100**

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade da industria alimentaria (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector da industria alimentaria.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito da xestión de procesos de elaboración de produtos alimentarios.

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Emprendedores, empresa e innovación - Identificar e diferenciar os conceptos de emprendedor e empresario. Coñecer e valorar as características do emprendedor empresarial	• Presenta ao alumnado o material, os recursos a empregar e os contidos mais relevantes • Elabora a proba escrita	• Recibe e procesa información • Realiza os casos propostos • Elabora o plan de empresa	• Proba escrita • Solución aos casos propostos • Plan de empresa	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.1 - Tarefas de clase • LC.2 - Tarefas de clase • LC.3 - Tarefas de clase • LC.4 - Plan de empresa • PE.1 - Tarefas de clase	3,0
A idea emprendedora - Definir unha idea de negocio como punto de partida para a elaboración dun plan de empresa	• Presenta o material e os recursos a empregar	• Recibe e procesa información	• Plan de empresa: elección da idea de negocio	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais,	• LC.5 - Plan de empresa	4,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
	• Orienta ao alumnado na avaliación e selección da idea de negocio	• Selecciona de maneira grupal ou individual a idea de negocio para o desenvolvemento do proxecto		aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.6 - Plan de empresa • TO.1 - Rúbrica plan de empresa	
					TOTAL	7,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Deseño do modelo de negocio	24

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	SI

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Describir a idea de negocio e identificar a localización	1	Idea de negocio e localización	3,0
2.1 Coñecer os factores da contorna xeral que afectan á empresa e determinar os posibles efectos 2.2 Coñecer os factores da contorna específica que afectan á empresa e determinar os posibles efectos 2.3 Argumentar a localización da empresa e tamaño das instalacións 2.4 Analizar a responsabilidade social da empresa e determinar accións a levar a cabo	2	A contorna da empresa	7,0
	3	Organización produtiva	7,0

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
3.1 Describir as actividades e procesos básicos nunha empresa do sector 3.2 Identificar os criterios para levar a cabo a selección de proveedores 3.3 Definir e clasificar os costes da empresa 3.4 Aplicar estes coñecementos ao propio plan de empresa			
4.1 Identificar e determinar os elementos dun estudo de mercado 4.2 Coñecer as estratexias do marketing operativo 4.3 Elaborar un plan de marketing para o plan de empresa	4	O plan de marketing	7,0
		TOTAL	**24**

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.	• LC.1 - Tarefas de clase	N	2
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.	• PE.1 - Supostos prácticos	N	4
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.	• PE.2 - Exame contorna da empresa	S	10
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.	• LC.2 - Tarefas de clase	N	2
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa alimentaria en función da súa posible localización.	• PE.3 - Exame contorna da empresa	S	10
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.	• PE.4 - Supostos prácticos	N	6
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa industria alimentaria e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.	• LC.3 - Tarefas de clase	N	1

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.8 Identificáronse, en empresas alimentarias, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.	• PE.5 - Supostos prácticos	N	5
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.	• PE.6 - Casos prácticos	S	10
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.	• PE.7 - Exame cultura e imaxe empresarial	N	5
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa alimentaria, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.	• PE.8 - Exame organización da empresa	N	5
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.			0
CA2.12.1 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio e a localización	• TO.1 - Rúbrica plan de empresa	S	10
CA2.12.2 Elaborouse un plan de empresa que inclúa un plan de marketing	• TO.2 - Rúbrica plan de empresa	S	10
CA2.12.3 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios	• TO.3 - Rúbrica plan de empresa	S	10
CA2.12.4 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a responsabilidade social	• TO.4 - Rúbrica plan de empresa	S	10
		TOTAL	**100**

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa alimentaria: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa alimentaria: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.

Contidos
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Idea de negocio e localización - Concretamos a idea de negocio e definimos e argumentamos a súa localización	• Presenta os recursos a utilizar e expón os factores relevantes na localización da empresa • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa	• Recibe e procesa información • Concreta e argumenta a idea de negocio e a súa localización	• Plan de empresa: concreción da idea de negocio e localización	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• TO.1 - Rúbrica plan de empresa	3,0
A contorna da empresa - Delimitamos os elementos da contorna xeral e específica da empresa e a sua influencia na mesma	• Proporciona a información e os recursos a utilizar polo alumnado • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa • Elabora a proba escrita	• Recibe e procesa información mediante a resolución de supostos prácticos • Elabora o plan de empresa concretando o entorno xeral e específico • Resolve a proba escrita	• Plan de empresa • Solución de casos prácticos • Proba escrita	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.1 - Tarefas de clase • LC.2 - Tarefas de clase • LC.3 - Tarefas de clase • PE.1 - Supostos prácticos • PE.2 - Exame contorna da empresa • PE.3 - Exame contorna da empresa • PE.4 - Supostos prácticos • PE.5 - Supostos prácticos • PE.6 - Casos prácticos	7,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					• TO.4 - Rúbrica plan de empresa	
Organización produtiva - Determinar e poñer en práctica un plan de producción	• Expón a información e os recursos a empregar • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa • Elabora a proba escrita	• Recibe e procesa información • Redacta o plan de empresa concretando o proceso produtivo • Resolve a proba escrita	• Proba escrita • Plan de empresa	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• PE.8 - Exame organización da empresa • TO.3 - Rúbrica plan de empresa	7,0
O plan de marketing - Plantexamos o estudo de mercado e definimos os compoñentes do marketing nunha empresa	• Expón a información e presenta os recursos a empregar • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa • Elabora a proba escrita	• Recibe e procesa información • Concreta as accións de marketing no plan de empresa • Resolve a proba escrita	• Plan de empresa • Proba escrita	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• PE.7 - Exame cultura e imaxe empresarial • TO.2 - Rúbrica plan de empresa	7,0
					TOTAL	**24,0**

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Formas xurídicas e constitución da empresa	6

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Determinar as distintas formas xurídicas para a constitución dunha empresa	1	Formas xurídicas	4,0
2.1 Coñecer os trámites precisos para a constitución da empresa en función da forma xurídica elixida	2	Trámites de constitución	2,0
		TOTAL	**6**

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.	• PE.1 - Supostos prácticos	N	2
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.			0
CA3.2.1 Identificáronse e analizáronse as formas xurídicas da empresa	• PE.2 - Exame formas xurídicas	S	30
CA3.2.2 Determináronse vantaxes e desvantaxes das diferentes formas xurídicas segundo a idea de negocio	• PE.3 - Supostos prácticos	S	15
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector da industria alimentaria.	• LC.1 - Tarefas de clase	N	1
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.	• PE.4 - Exame formas xurídicas	S	5
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.	• PE.5 - Exame formas xurídicas	S	5
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.	• PE.6 - Supostos prácticos	S	10
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.	• LC.2 - Tarefas de clase	N	1
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas alimentarias tendo en conta a súa localización.	• LC.3 - Tarefas de clase	N	1
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.	• TO.1 - Rúbrica plan de empresa	S	30

TOTAL	**100**

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa alimentaria.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Formas xurídicas - Identificar e analizar as distintas formas xurídicas da empresa	• Expón os contidos e os recursos a utilizar • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa	• Recibe e procesa información mediante a resolución de supostos prácticos • Selecciona a forma xurídica máis axeitada para o plan de	• Proba escrita • Solución aos casos propostos	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.1 - Tarefas de clase • PE.1 - Supostos prácticos	4,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
	• Elabora os casos prácticos e a proba escrita	empresa • Resolve a proba escrita	• Plan de empresa		• PE.2 - Exame formas xurídicas • PE.3 - Supostos prácticos • PE.4 - Exame formas xurídicas • PE.5 - Exame formas xurídicas	
Trámites de constitución - Identificar os trámites esixidos pola lexislación vixente para a constitución e posta en marcha da empresa	• Presenta o material e os recursos a empregar • Guía ao alumando na elaboración do plan de empresa • Elabora os casos prácticos	• Recibe e procesa información mediante a resolucín de supostos prácticos • Identifica no plan de empresa os trámites para a creación e posta en marcha da forma xurídica elixida e posibles axudas públicas	• Plan de empresa • Solución aos casos propostos	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.2 - Tarefas de clase • LC.3 - Tarefas de clase • PE.6 - Supostos prácticos • TO.1 - Rúbrica plan de empresa	2,0
					TOTAL	**6,0**

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Inversión, financiación e administración da empresa	16

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificar as necesidades de investimento 1.2 Diferenciar e analizar as fontes de financiación da empresa 1.3 Determinar e analizar as contas anuais	1	Viabilidade financeira	9,0
2.1 Determinar os principais impostos que afectan ás empresas	2	Obrigas fiscais da empresa	3,0
3.1 Coñecer e formalizar os distintos documentos administrativos da empresa asociados as operacións de compra-venta 3.2 Coñecer e formalizar os distintos documentos administrativos da empresa asociados as operacións de cobro-pago	3	Xestión administrativa	4,0
		TOTAL	**16**

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.			0
CA4.1.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos e gastos	• PE.1 - Supostos prácticos	S	10
CA4.1.2 Determináronse e analizáronse as contas anuais.da empresa	• PE.2 - Exame contas anuais	S	20
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.	• PE.3 - Casos prácticos	S	15
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa industria alimentaria e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións	• LC.1 - Tarefa de clase mapa mental obrigas fiscais da empresa	N	5
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa a	• PE.4 - Casos prácticos	S	20
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.	• TO.1 - Rúbrica plan de empresa	S	30

TOTAL	**100**

4.4.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector da industria alimentaria.
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa alimentaria: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	**Como**			**Con que**	**Como e con que se valora**	**Duración (sesións)**
Actividade (título e descrición)	**Profesorado (en termos de tarefas)**	**Alumnado (tarefas)**	**Resultados ou produtos**	**Recursos**	**Instrumentos e procedementos de avaliación**	
Viabilidade financeira - Determinación das necesidades de inversión da empresa e os principais instrumentos de financiación	• Expón os contidos e presenta os recursos a empregar • Guía ao alumnado na elaboración do plan de empresa	• Recibe e procesa información mediante a resolución de casos prácticos • Analiza as necesidades de inversión e posibilidades de	• Plan de empresa • Solución aos casos propostos	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• PE.1 - Supostos prácticos • PE.2 - Exame contas anuais	9,0

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
	• Elabora a proba escrita	financiación no seu plan de empresa • Resolve a proba escrita	• Proba escrita		• PE.3 - Casos prácticos • TO.1 - Rúbrica plan de empresa	
Obrigas fiscais da empresa - Análise das obrigas da empresa en materia fiscal	• Presenta o material e os recursos a empregar • Guía ao alumnado na confección do mapa mental	• Recibe e procesa información • Identifica as obrigas fiscais dunha empresa mediante a elaboración dun mapa mental	• Mapa mental obrigas fiscais da empresa	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• LC.1 - Tarefa de clase mapa mental obrigas fiscais da empresa	3,0
Xestión administrativa - Identificación e diferenciación dos principais documentos administrativos das empresas	• Expón os contidos e presenta o material e os recursos a empregar • Orienta ao alumnado na cumprimentación dos modelos de documentos da empresa	• Recibe e procesa información • Cumprimenta diversos modelos de documentos administrativos da empresa	• Solución aos casos prácticos propostos	• Normativa vixente. Material de clase (unidade didáctica e actividades) facilitado polo profesor. Internet (fonte de información, ferramentas dixitais, aula virtual, medios audiovisuais)	• PE.4 - Casos prácticos	4,0
					TOTAL	**16,0**

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os criterios mínimos son os que a continuación se relacionan:

- CA1.4 - Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector profesional do título de técnico superior en procesos e calidade na industria alimentaria..
- CA1.7 - Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da industria alimentaria, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
- CA2.3 - Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
- CA2.5 - Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa da industria alimentarial en función da súa posible localización.
- CA2.9. Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
- CA2.12 - Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
- CA3.2 - Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

- CA3.4 - Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
- CA3.5 - Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
- CA3.6 - Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
- CA3.9 - Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
- CA4.1 - Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
- CA4.2 - Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
- CA4.4 - Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa.
- CA4.5 - Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

O módulo consta de catro resultados de aprendizaxe que terán o seguinte peso:

- RA1: 15%
- RA2: 40%
- RA3: 10%
- RA4: 35%

CUALIFICACIÓN EN CADA AVALIACIÓN:

-As cualificacións do alumnado levaranse a cabo unha vez cada trimestre e nas datas que estableza xefatura de estudos.
-A cualificación da avaliación será un valor numérico sen decimáis entre 1 e 10,
- En ningún caso,o feito de aprobar calquera das avaliacións parciais suporá o aprobado das demais, dado que éstas teñen carácter eliminatorio.
-Para que o alumnado acade o aprobado deberá obter un mínimo de 5 puntos.

-A calificación en cada unha das avaliacións legalmente establecidas obterase aplicando a seguinte ponderación:

Primeira avaliación:

- 10% corresponde a tarefas realizadas na clase. Consistirán en exercicios/supostos prácticos/busca de información que permita ao alumnado a asimilación dos contidos das unidades.
- 30% corresponde a elaboración dun plan de empresa do sector profesional.
- 60% corresponde ao exame de avaliación que consistirá nunha/s proba/s escrita/s de carácter teórico/práctico sobre os contidos das unidades vistas na avaliación.

Segunda avaliación:

- 5% corresponde a tarefas realizadas na clase. Consistirán en exercicios/supostos prácticos/busca de información que permita ao alumnado a asimilación dos contidos das unidades.
- 40% corresponde a elaboración dun plan de empresa do sector profesional.
- 55% corresponde ao exame de avaliación que consistirá nunha/s proba/s escrita/s de carácter teórico/práctico sobre os contidos das unidades vistas na avaliación.

Á hora de cualificar as tarefas plantexadas na clase ao alumnado e aplicar a porcentaxe correspondente de cada avaliación, esíxese a súa realización no aula (excepto cando o profesor propoña a súa elaboración fóra das horas lectivas ou por falta xustificada do alumnado) e entrega destas no prazo establecido. A súa posterior entrega sen xustificación, supoñerá a revisión e corrección, no seu caso, pero non serán puntuadas a efectos de avaliación.

Nos exames de avaliación, a valoración de cada unha das cuestións ou casos prácticos indicarase por escrito a continuación do enunciado correspondente, coa finalidade de que o alumnado teña coñecemento da puntuación asignada a cada unha delas dentro do cómputo global da proba escrita.
A suma de A + B +C será a nota de avaliación. De obter números decimais, redondearase ata o número enteiro superior se o decimal e igual ou superior a 5, no caso contrario desprezarase. Non procederase a redondeo superior se a cualificación da avaliación e inferior a 5.

-O alumnado con avaliacións suspensas poderá recuperar as partes non superadas nunha proba escrita a realizar ao inicio da seguinte avaliación.

ALUMNADO QUE ACCEDA EN XANEIRO Á MODALIDADE DUAL:

O alumnado de ordinario que acceda en xaneiro á modalidade DUAL terá que ter en conta que o módulo de EIE será avaliado do seguinte xeito:
- Entrega obrigatoria das tarefas propostas pola profesora. Estas tarefas terán un peso do 40% na nota.
- Realización dun examen na última semana lectiva de xuño, cun peso do 60%. na nota

AVALIACIÓN FINAL DO MÓDULO:

A cualificación na avaliación final será a media das cualificacións obtidas sen aplicar redondeo na primeira e segunda avaliación, tendo en conta o peso das unidades didácticas no total do módulo

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado con avaliacións suspensas poderá recuperar ao comezo da seguinte avaliación. Deberase presentar a unha proba escrita de recuperación onde será avaliado daquelas partes non superadas e/ou entregar a parte correspondente do plan de empresa. O profesor facilitará tarefas de reforzo ao alumno e resolverá as dúbidas concretas que lle poidan suscitar.

O alumnado que suspenda o módulo no mes de marzo terá dereito a actividades de recuperación no terceiro trimestre, fixadas no horario de acordo con xefatura de estudos. Neste período o alumnado asistirá a clase, terá que elaborar un plan de empresa e superar unha/s proba/s escrita/s de carácter teórico-práctico dos contidos non superados. Sendo de aplicación as ponderacións establecidas na avaliación.

ALUMNADO CO MÓDULO DE FOL PENDENTE:

O alumnado que teña pendente o módulo de FOL de primeiro será avaliado pola xefatura de departamento, salvo no suposto de que, voluntariamente quera asumilo o profesorado que lle impartiu clase en primeiro ou o profesorado que imparta en segundo, tendo en conta o informe individualizado elaborado polo profesor do curso anterior.

O alumnado será avaliado en decembro e marzo, con carácter previo ao periodo de realización da Formación en centros de traballo (FCT), debendo entregar as tarefas plantexadas polo profesorado nos prazos establecidos, cun peso na nota do 30 % e realizar una proba de avaliación, cun peso na nota do 70%.

A avaliación realizada en decembro non terá carácter eliminatorio, podendo recuperarse no mes de marzo.

En ningún caso, a superación da avaliación de decembro suporá o aprobado do módulo. O alumnado deberá obter, polo menos unha calificación mínima de 5 puntos para superar o módulo, tras a aplicación da ponderación establecida en cada unha das unidades formativas nas que se divide o módulo (UF1: 40%, UF2: 60%).

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Aqueles alumnos que perdan o dereito a avaliación continua farán unha proba extraordinaria nas datas fixadas pola xefatura de estudos que consistirá nunha proba escrita que poderá incluír parte teórica e práctica. O alumnado deberá obter, polo menos unha puntuación mínima de 5 puntos para superar o módulo.

O dereito á avaliación continua perderase cando se alcance un número de faltas non xustificadas do 10% das horas do módulo. Acadado o 10% de faltas xustificadas pasan a sumar no 10% de inxustificadas, polo que o 20% de faltas xustificadas tamén daría lugar á perda do dereito á avaliación continua.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O seguimento da programación realizarase na aplicación da Consellería de Educación segundo o modelo de sistema de xestión da calidade implantado no centro. No caso de que existan desviacións na mesma, especificaranse as causas e propostas de mellora.

En relación a avaliación da propia práctica docente, ao longo do curso entregaráselle ao alumnado unha enquisa de avaliación das actividades na aula. Anónimamente valoraránse determinados aspectos da práctica docente (metodoloxía, actividades, probas de avaliación, recursos empregados)

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial efectuarase mediante un cuestionario sinxelo que o alumnado deberá cumplimentar e entregar. Recollerá dous aspectos básicos: por un lado, datos persoais e laborais que poidan ser de interese, e en segundo lugar detectar os coñecementos previos que teñen sobre o módulo e os contidos obxecto do seu estudo. Ademais, desenvolverase unha charla grupal na aula co conxunto do alumnado, para obter unha maior información.

Adoptaranse as medidas acordadas polo equipo docente do Ciclo Formativo e o Departamento de Orientación tras a sesión de avaliación inicial do Ciclo formativo.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No suposto de que algún/ha alumno/a non responda globalmente aos obxectivos programados, exporase na reunión do equipo docente do ciclo, a fin de que en consenso se tomen as medidas necesarias

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Atendendo aos obxectivos anuais que desenvolve o Plan funcional do centro:

- Fomentar o uso da lingua galega
- Promover a igualdade de xénero en todas as accións levadas a cabo no módulo
- Identificar aqueles trazos sexistas da lingua, intentando resolver a discriminación mediante formas adecuadas
- Fomentar o respecto pola autonomía dos demáis e o diálogo como maneira de resolver os conflitos, traballando a comunicación
- Resaltar a importancia do benestar físico, psíquico, social e ambiental
- Fomentar a relación con outras persoas e a participación en actividades de grupo con actitudes solidarias e tolerantes, superando posibles prexuízos, recoñecendo e valorando críticamente as diferencias de tipo social e rexeitando claquera discriminación baseada en distincións de raza, sexo, clase social, crenza e outras características individuais
- Concienciar ao alumnado da necesidade dun desenvolvemento sostible e dun consumo responsable e baseado na redución, reciclaxe e reutilización.
- Desenvolver un espíritu crítico, analizando a información obtida a través dos medios audiovisuais, intentando fomentar unha actitude crítica e responsable fronte ao consumo e os mecanismos do mercado.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

- Actividades propostas pola coordinación de emprendemento
- Actividades propostas polo departamento de Formación e orientación laboral